

# VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XXIII, Nr. 3 (323), 2020

## PRIMA SPOVADĂ ȘI ÎMPĂRTĂȘANIE SOLEMNĂ



### Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*: *De-ar fi iertarea și milostivirea stilul vieții noastre!* - pag. 3; Cum îl mai putem cunoaște pe Dumnezeu? - pag. 4-5; Studiu: "Acces la educație pentru copiii vulnerabili social din România în perioada Pandemiei Covid-19 (martie-iulie 2020)" - pag. 16-17.

## Declarație comună a președinților CCEE și CEC cu ocazia Zilei Creației, 2020

Creștinii din întreaga lume sărbătoresc timpul creației în perioada 1-4 octombrie, iar data de 1 septembrie ca Ziua a Creației. Și în acest an, ca și în anii precedenți, CCEE și CEC salută această oportunitate și încurajează membrii bisericilor din Europa să recunoască aceste zile ca pe o ocazie de a sărbători bogăția credinței noastre.

Timpul creației își are rădăcinile în credința creștină. Creația este un dar a lui Dumnezeu pentru umanitate și pentru toate ființele vii, de aceea este responsabilitatea noastră să-l păstrăm ca administratori buni și de încredere dar și ca slujitori fideli ai lui Dumnezeu. „Al Domnului este pământul cu tot ce este pe el, lumea și cei ce o locuiesc” (Ps. 24: 1).

Papa Francisc în Enciclica „Laudato Si”, a subliniat că „provocarea urgentă de a ne proteja casa comună include preocuparea de a uni întreaga familie umană în căutarea dezvoltării durabile și integrale”. În același timp, el a făcut un apel puternic „pentru a reînnoi dialogul despre modul în care construim viitorul planetei. Avem nevoie de o confruntare care ne unește pe toți, pentru că ne preocupă mediul înconjurător, dar și rădăcinile umane care ne afectează pe toți”.

În mod similar, unul dintre teologii de frunte ai timpului nostru, Juergen Moltmann, a lămurit că „astăzi adversarul teologic este nihilismul practicat în



relațiile noastre cu natura” și a cerut „un discernământ cu Dumnezeu care este prezent în creație prin intermediul Spiritului Sfânt”, un discernământ care „poate duce bărbații și femeile la reconciliere și pace cu natura”.

Sărbătoarea Zilei Creației și a Timpului Creației are o dimensiune ecumenică semnificativă. Sărbătorind aceste zile ne aducem aminte de propunerea regretatului Patriarh Ecumenic Dimitrios I din 1989. De atunci, ideea Timpului Creației și a spiritului ecumenic a fost confirmată în continuare în Adunările ecumenice europene organizate în comun de CCEE și CEC, de la Basel (1989) prin Graz (1997) la Sibiu (2007).

În acest an, pandemia COVID-19 a dezvăluit cât de profund este interconectată lumea. Ne-am dat seama mai mult ca niciodată că nu suntem izolați unul de celălalt și că condițiile privitoare la sănătatea și bunăstarea umană sunt fragile. Impacturile pandemiei ne obligă să luăm în serios nevoia de vigilență și condiții de viață durabile pe întreg pământul. Acest lucru este foarte important atunci când se ia în considerare distrugerea mediului și amenințarea schimbărilor climatice.

Vă invităm să sărbătorim Timpul Creației din acest an sub titlul de Jubileu pentru pământ. Conceptul Jubileului este înrădăcinat în Biblie și subliniază faptul că trebuie să existe un echilibru corect și durabil între realitățile sociale, economice și ecologice. Lecția jubileului biblic ne arată nevoia de a reechilibra sistemele vieții, afirmă nevoia de egalitate, dreptate și durabilitate, afirmă nevoia unei voci profetice în apărarea casei omului.

Invităm toți păstorii și creștinii, parohiile, comunitățile ecleziale și fiecare persoană de bună voie să acorde atenție Timpului creației și să o trăiască într-un spirit ecumenic, uniți în rugăciune și acțiune.

Rev. Christian Krieger, Președintele CEC  
Cardinal Angelo Bagnasco, Președintele CCEE

Traducere: Eugen IVUȚ, [www.egco.ro](http://www.egco.ro)

### VESTITORUL

**P.S.S. Virgil Bercea: Președinte**

**Redacția și administrația:**

**Pr. Olimpiu Todorean:** redactor coordonator

**Ioan F. Pop:** secretar de redacție

**Colaboratori:**

Otilia Bălaș, Mihaela Caba, Ioan Dărăbăneanu,  
Alin Crețu, Eugen Ivuț.

**Adresa:**

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;  
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;  
E-mail: [olimpiu35@yahoo.it](mailto:olimpiu35@yahoo.it); Tel: 0722.450.013

**Abonamente: Claudiu Boda**

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8  
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

**Difuzare: Claudiu Boda**

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8  
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

**I.S.S.N. 1454 - 8526**

## Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

*De-ar fi iertarea și milostivirea stilul vieții noastre!*

13.09.2020

### Iubiți frați și surori, bună ziua!

În parabola pe care o citim în evanghelia de astăzi, cea a regelui milostiv (cf. Mt 18,21-35), găsim de două ori această implorare: „Ai răbdare cu mine și îți voi restitui” (v. 26.29). Prima dată este rostită de servitorul care îi datorează stăpânului său zece mii de talanți, o sumă enormă, astăzi ar fi milioane și milioane de euro. A doua oare este repetată de un alt servitor al aceluiași stăpân. Și el este datornic, nu față de stăpânul său, ci față de același servitor care are acea datorie enormă. Și datoria sa este foarte mică, probabil ca salariul pentru o săptămână.

Inima parabolei este indulgența pe care stăpânul o demonstrează față de servitorul cu datoria mai mare. Evanghelistul subliniază că „stăpânului i s-a făcut milă – a nu uita niciodată acest cuvânt care este chiar al lui Isus: «I s-a făcut milă», lui Isus i s-a făcut milă mereu – [i s-a făcut milă] de servitorul acela, l-a lăsat să plece și i-a iertat datoria” (v. 27). O datorie enormă, așadar o iertare enormă! Însă acel servitor, imediat după aceea, se demonstrează nemilos față de colegul său, care îi datora o sumă modestă. Nu îl ascultă, se năpustește asupra lui și îl aruncă în închisoare, până când va plăti datoria (cf. v. 30), acea datorie mică. Stăpânul ajunge să afle și, mâniat, îl cheamă pe servitorul rău și îl condamnă (cf. v. 32-34): „Eu ți-am iertat așa de mult și tu ești incapabil să ierți acest puțin?”

În parabolă găsim două atitudini diferite: cea a lui Dumnezeu – reprezentată de rege – care iartă mult, pentru că Dumnezeu iartă mereu, și cea a omului. În atitudinea divină dreptatea este impregnată de milostivire, în timp ce atitudinea umană se limitează la dreptate. Isus ne îndeamnă să ne deschidem cu curaj la forța iertării, pentru că în viață nu se rezolvă totul cu dreptatea, știm aceasta. Este nevoie de acea iubire milostivă, care este și la baza răspunsului Domnului la întrebarea lui Petru care precedă parabola. Întrebarea lui Petru sună așa: „Doamne, de câte ori să îl iert pe fratele meu care greșește împotriva mea? De șapte ori?” (v. 21). Și Isus i-a răspuns: „Nu îți spun până la șapte ori, ci până la șaptezeci de ori șapte” (v. 22). În limbajul simbolic al Bibliei, asta înseamnă că noi suntem chemați să iertăm mereu!

Câtă suferință, câte sfâșieri, câte războaie ar putea să fie evitate, dacă iertarea și milostivirea ar fi stilul vieții noastre! Și în familie, și în familie: câte familii dezbinat care nu știu să se ierte, câți frați și surori care au această supărare înăuntru. Este necesar să se aplice iubirea milostivă în toate relațiile umane: între soți, între părinți și copii, în cadrul comunităților noastre, în Biserică precum și în societate și în politică. Astăzi,

dimineața, în timp ce celebrăm Liturgia, m-am oprit, am fost impresionat de o frază din prima lectură, din cartea lui Ben Sirah. Fraza spune așa: „Amintește-ți de cele din urmă și încetează să urăști”. Frumoasă frază! Gândește-te la cele din urmă! Gândește-te că vei fi într-un sicriu... și vei duce cu tine acolo ura? Gândește-te la cele din urmă, încetează să urăști! Încetează supărarea. Să ne gândim la această frază, atât de emoționantă: „Amintește-ți de cele din urmă și încetează să urăști”.

Nu este ușor de a ierta, pentru că în momentele liniștite unul spune: „Da, acesta a făcut pentru mine de toate dar și eu am făcut atâtea. Mai bine să iert pentru a fi iertat.” Dar după aceea revine supărarea, ca o muscă sâcâitoare vara care revine și revine și revine... A ierta nu este numai un lucru de un moment, este un lucru continuu împotriva acestei supărări, a acesteia care revine. Să ne gândim la cele din urmă, să încetăm să urâm. Parabola de astăzi ne ajută să percepem în plinătate semnificația acelei fraze pe care o recităm în rugăciunea Tatăl nostru: „Și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșelile noastre” (Mt 6,12). Aceste cuvinte conțin un adevăr decisiv. Nu putem pretinde pentru noi iertarea lui Dumnezeu, dacă nu acordăm la rândul nostru iertarea aproapelui nostru. Este o condiție: gândește-te la cele din urmă, la iertarea lui Dumnezeu, și încetează să urăști; alungă supărarea, acea muscă sâcâitoare care revine și revine. Dacă nu ne străduim să iertăm și să iubim, nici noi nu vom fi iertați și iubiți.

Să ne încredințăm mijlocirii materne a Născătoarei de Dumnezeu: ea să ne ajute să ne dăm seama cât de datori suntem față de Dumnezeu, și să ne amintim mereu de asta, așa încât să avem inima deschisă la milostivire și la bunătate.

Vă salut pe voi toți, credincioși romani și pelerini din diferite țări. Îndeosebi, salut bicicliștii afectați de boala Parkinson care au parcurs Via Francigena de la Pavia la Roma. Ați fost buni! Mulțumesc pentru mărturia voastră. Salut Confraternitatea Sfânta Fecioară Maria Îndurerată de la Monte Castelo di Vibio. Văd că este și o comunitate Laudato si': mulțumesc pentru ceea ce faceți; și mulțumesc pentru întâlnirea de ieri, cu Carlîn Petrini și toți conducătorii care merg înainte în această luptă pentru păstrarea creației. Vă salut pe voi toți, pe toți, în mod special familiile italiene care în luna august s-au dedicat găzduirii pelerinilor. Sunt multe! Urez tuturor o duminică frumoasă. Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

## Cum îl mai putem cunoaște pe Dumnezeu?

**Dumnezeu ne iubește și are un plan grozav cu viața noastră.**

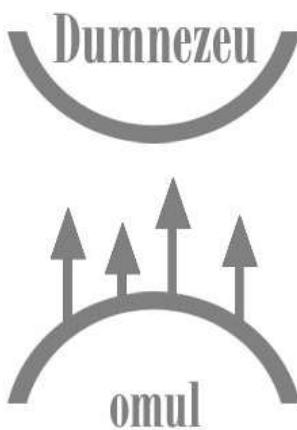
Dumnezeu ne-a creat, dar ne și iubește atât de mult încât dorește să-L cunoaștem acum și să ne petrecem veșnicia alături de El. Este scris: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea că a dat pe Singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică.” (1)

Isus a venit pentru ca fiecare dintre noi să Îl poată cunoaște și înțelege pe Dumnezeu în mod personal. Numai Isus poate da sens vieții și poate dărui un scop în viață. Ce ne împiedică să-L cunoaștem pe Dumnezeu?

**Toți păcătuiți, iar acestea ne despart de Dumnezeu.**

Este o depărtare de Dumnezeu pricinuită de păcatele noastre. Biblia ne spune: „Noi rățaceam cu toții ca niște oi, fiecare își vedea de drumul lui.” (2)

În adâncul sufletului nostru putem simți indiferență față de Dumnezeu și căile Sale sau răzvrătire fățișă... Orice ar fi, este o dovadă a ceea ce Biblia numește „păcat”.



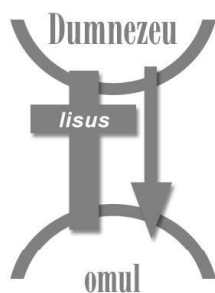
Păcatul aduce moarte în viața noastră – despărțirea spirituală de Dumnezeu. (3) Chiar dacă facem mari eforturi ca să ne apropiem de Dumnezeu, acestea sunt sortite eșecului.

Imaginea aceasta arată ce mare este prăpastia dintre noi și Dumnezeu. Săgețile ilustrează strădaniile noastre de a ne apropia de Dum-

nezeu. Putem încerca să facem fapte bune sau să câștigăm aprobarea lui Dumnezeu printr-o viață decentă sau o filozofie de viață morală. Însă strădaniile noastre nu pot face să dispară păcatele noastre. Cum trecem peste această prăpastie?

**Pentru a ne ierta păcatele, Dumnezeu ni l-a trimis pe Isus Cristos - Prin El putem cunoaște planul lui Dumnezeu cu viața noastră și putem avea parte de dragostea Sa.**

Merităm să plătim pentru păcatele noastre, problema fiind că aceasta este moartea. Dar Isus Cristos a făcut asta în locul nostru, din dragoste pentru noi, ca să nu fie nevoie să murim fără Dumnezeu. Pe Cruce Isus a luat asupra Sa toate păcatele noastre, plătind astfel pentru ele. „Cristos, de asemenea, a suferit o dată pentru păcate, El, Cel neprihănit, pentru cei nelegiuți, ca să ne aducă la



Dumnezeu... (4)... El ne-a mântuit, nu pentru faptele făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui...”

(5) Fiindcă Isus a murit pe cruce în locul nostru, acum nu mai este nevoie să trăim despărțiți de Dumnezeu din cauza păcatelor noastre.

„Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât a dat pe Singurul Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică.” (6)

După ce Isus a murit pentru păcatele noastre, a înviat din morți. (7) Astfel ne-a dovedit pentru totdeauna că are dreptul de a promite viața veșnică – că este, într-adevăr, Fiul lui Dumnezeu și singura Cale de a-L cunoaște pe Dumnezeu. De aceea a spus Isus: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața; nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine.” (8)

Ne spune cum putem începe o relație cu El chiar acum... în loc să ne străduim și mai tare să ajungem singuri la Dumnezeu. Isus spune: „Veniți la Mine...” „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie...” (9) Isus a suferit la Cruce tocmai datorită dragostei care ne-o poartă. Iar acum ne invită să venim la El, ca să putem începe o relație personală cu Dumnezeu.

Nu este suficient să știm ce anume a făcut Isus pentru noi și ce ne oferă. Pentru a avea o relație cu Dumnezeu, trebuie să-L primim în viața noastră...

**Fiecare dintre noi trebuie să ia decizia de a-L primi personal pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor.**

Biblia spune: „Dar tuturor celor ce L-au primit, adică celor ce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu.” (10)

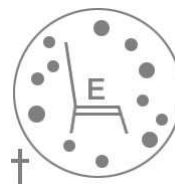
Îl putem primi pe Isus prin credință. Biblia spune: „Căci prin har ați fost mântuiți, prin credință. Și aceasta nu vine de la voi; ci este darul lui Dumnezeu. Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni.” (11)

Să-L primești pe Isus înseamnă să crezi că Isus este Fiul lui Dumnezeu – după cum a spus chiar El – și apoi să-L inviți să te călăuzească și să te îndrume în viață. (12) Isus a spus: „Eu am venit ca oile să aibă viață și s-o aibă din belșug.” (13)

Și iată chiar invitația lui Isus. El a spus: „Iată, Eu stau la ușă și bat. Dacă aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine.” (14)

Cum vom răspunde la invitația lui Dumnezeu? Gândiți-vă puțin la aceste două cercuri.

**Viața dusă pe cont propriu**



Eul se află la cârma vieții; Isus nu-și găsește loc în această viață. Deciziile se iau și acțiunile se fac numai sub îndrumarea Eului, ceea ce duce adesea la frustrare

(continuare în pag. 5)

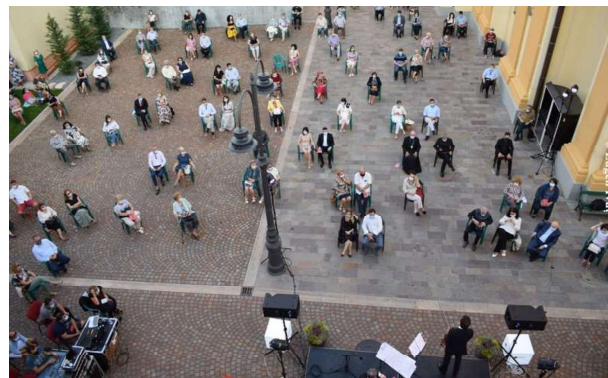
## Turneul Internațional Stradivarius – Concertul Piazzolla 99

„Muzica înseamnă conexiune în ciuda distanțării” spun organizatorii celei de a XIII-a ediție a Turneului Internațional Stradivarius, numit „PIAZZOLLA 99”. Concertul de la Oradea a fost al patrulea din seria celor 12, programate în perioada 3-20 septembrie în Deva, Timișoara, Reșița, Cluj, Sibiu, Brașov, Sebeș, Ghimeș, București.

„Turneul Internațional Stradivarius a parcurs o călătorie minunată, XII ediții pline de experiențe frumoase exprimate prin Muzică, Atitudine, Valori și, mai presus de orice, prin apropierea de publicul tradițional dar și cel mai tânăr și neexperimentat, iar violonistul Alexandru TOMESCU, liderul acestui proiect, crede în angajamente pe termen lung, în întâlniri care rezistă timpului și își dezvoltă adevărata valoare, asemenea muzicii”.

Duminică seara, în curtea Catedralei Greco-Catolice „Sfântul Nicolae” au conturat o atmosferă desăvârșită câteva întâlniri fericite: Alexandru Tomescu și vioara Stradivarius Elder Voicu, Omar Massa și bandoneonul său, Beethoven și Piazzolla, Haendel și Bach, Massenet, Kreisler și Porumbescu.

Totul în decorul feeric al curții interioare a Catedralei, având în fundal clădirea în stil neoromânesc a Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” și sediu al Episcopiei. Până și vremea a contribuit la o atmosferă plăcută, într-o seară caldă de început de toamnă. Pentru Oradea a fost o premieră un concert al Turneului Internațional Stradivarius în aer liber, cum premieră a fost și pentru Episcopie, prilej de a-și deschide comunității elegantul



spațiu străjuit de Catedrală, Episcopie și Palat.

La finalul evenimentului Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea și gazda evenimentului a mulțumim celor doi artiști pentru seara minunată dăruită transmițându-le mesajul că: „oricând sunteți bineveniți la Oradea”.

Restricțiile impuse de pandemie au redus cu mult numărul posibililor doritori de muzică de cea mai înaltă calitate, dar avem promisiuni că asemenea concerte se vor mai repeta, prilej de a-l mai asculta pe Alexandru Tomescu și Omar Massa.

Până la următorul eveniment de succes, reamintim că organizator al evenimentului a fost fundația ”Remember Enescu”, a cărei președinte este Alexandru Tomescu, co-organizator fiind Episcopia Greco-Catolică de Oradea.

**Rodica INDIG – consilier cultural**  
[www.egco.ro](http://www.egco.ro)

(urmare din pag. 4)



Viața dusă sub îndrumarea lui Cristos Isus Se află la cârma vieții;  
Eul este supus lui Isus;  
Persoana respectivă vede influența și îndrumarea lui Isus în viața sa.

**Care cerc descrie cel mai bine viața dumneavoastră?**

**Care cerc ai dori să descrie viața ta?**

Începe o relație cu Isus Cristos...

Îl putem primi pe Cristos în viața noastră chiar acum. Să nu uităm cuvintele lui Isus: „Iată, Eu stau la ușă și bat. Dacă aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine.” (15) Dacă vrem să răspundem invitației Sale, iată cum o putem face.

Cuvintele exacte pe care le folosim pentru a ne dedica lui Dumnezeu nu sunt importante; căci El știe ce intenții ne animă. Dacă nu suntem siguri cum să ne rugăm, cea de mai jos ne poate fi de ajutor: „Doamne Isuse Cristoase, vreau să Te cunosc; îmi doresc să vii

în viața mea. Îți mulțumesc că ai murit pe cruce pentru păcatele mele, ca să mă poți accepta pe deplin. Numai Tu îmi poți da puterea de a mă schimba și de a deveni așa cum dorești Tu. Îți mulțumesc că m-ai iertat și că îmi dăruiești viața veșnică alături de Dumnezeu. Acum îmi predau viața Ție; Te rog să faci ce dorești cu ea. Amin.”

Dacă am fost sinceri când L-am rugat pe Isus să vină în viața noastră, atunci din acea clipă El este prezent, după cum a promis. Avem de acum o relație personală cu Dumnezeu!

Ei bine, ne așteaptă o viață întreagă de schimbări, care ne vor ajuta să ne maturizăm. Acesta este un proces care are loc pe măsură ce Îl știm tot mai bine pe Dumnezeu citind Biblia, rugându-ne și cunoscând alți oameni. Dumnezeu să ne binecuvânteze!

(1) Evanghelia după Ioan 3:16; (2) Isaia 53:6; (3) Epistola către Romani 6:23; (4) 1 Petru 3:18; (5) Tit 3:5; (6) Evanghelia după Ioan 3:16; (7) 1 Epistolă către Corinteni 15:3-6; (8) Evanghelia după Ioan 14:6; (9) Evanghelia după Ioan 7:37,38; (10) Evanghelia după Ioan 1:12; (11) Epistola către Efeseni 2:8,9; (12) Evanghelia după Ioan 3:1-8; (13) Evanghelia după Ioan 10:10; (14) Apocalipsa 3:20; (15) Apocalipsa 3:20.

## ZILEOS vă salută cu bucurie!

*Zileos* vă salută cu bucurie! Cu aceeași bucurie, vă anunțăm că rugăciunile noastre sunt îndreptate spre voi toți. Cu ce ne ocupăm noi acum? Haideți să vedem.

Ca și anul trecut, membrii clubului *Zileos* alături de organizatorii acestuia au participat la Universitatea de vară desfășurată pe platforma cu care ne-am obișnuit cu toții în ultimul timp, *Zoom*. Tineri, laici, preoți, episcopi, profesori universitari au luat parte la dezbaterile temei „O Biserică ce întâmpină tinerii”. Rezultatul? Unul frumos.

În perioada vineri 21 august - duminică 23 august 2020 am alternat momentele de învățură și interacțiunile dintre participanți scopul acestora fiind să căutăm și să încercăm să găsim noi căi pentru a fi și mai mult discipoli misionari. Alături de episcopul nostru, Virgil Bercea, de părintele vicar Antoniu Chifor și de Cristian Crișan, episcop auxiliar al Arhiepiscopiei de Făgăraș și Alba Iulia, *Zileos* a parcurs un frumos drum de cunoaștere a modului în care Biserica poate să devină parte din viața tinerilor.

Parcursul catehetic realizat de organizația *Zileos* are ca și prin plan răspunsurile clare, oferite într-o manieră biblică de către persoane specializate în diferite domenii pe care tinerii le solicită în descoperirea drumului lor. Astfel, prima zi a fost coordonată de Pr. Gilles Routhier, care este profesor și decan al Facultății de Teologie și de Științe religioase a Universității Laval și care ne-a prezentat într-un mod teoretic și practic care sunt consecințele pastorale a Bisericii ce „iese în lume” și cum să fii păstor într-o astfel de Biserică. Pr. Yves Guérette, profesor la Facultatea de Teologie și de Științe religioase a Universității Laval, a fost cel care în a doua zi a prezentat legătura dintre *Ziléos* și parcursurile de cateheză gândind propuneri de cateheze biblice și modalități de dezvoltare a unei cateheze mistagogice.

A treia zi a fost coordonată de Pr. François Odinet, preot al Diecezei de Havre din 2014, care predă teologia la Centrul Sèvres al Facultății Iezuite din Paris. Alături de el am descoperit ce trebuie să punem



în mișcare în parohii și în celelalte locuri de învățare a vieții creștine (cateheze în școli, capelanii...) cu privire la viața fraternă, la viața de rugăciune, la formare, în special pentru cei care sunt la începutul vieții de credință. Alături de Gilles Routhier, Yves Guerett și Francois Odinet, îndrumătorii și profesorii noștri pe parcursul Universității de vară și de de participanții din Franța, Canada, Liban și România am descoperit modalitatea prin care Biserica se poate face auzită: prin acceptare, ascultarea nevoilor, prin capacitatea noastră individuală de a-l prezenta pe Isus într-un mod plăcut și prin proiectarea în viitor a visului în cadrul bisericesc (Dumnezeu și, implicit, Biserica, nu trebuie impus, ci trăit). Vă invităm alături noi, Grupul *Zileos*, să îl descoperim pe Isus individual și unic pentru că e odată cu descoperirea lui, viața noastră și a celor din jur devine frumoasă și senină. Dumnezeu să vă binecuvânteze. Rămânem uniți în rugăciune.

Împreună am meditat la următoarele cuvinte: • Biserica îl ține captiv pe Dumnezeu. De ce? Pot eu împiedica acest lucru? • Isus bate la ușă nu pentru a intra, ci pentru ca tu să ieși din casă. • Obstacolele interioare și cele exterioare sunt cele care mă împiedică să fiu cu Domnul pentru ceilalți. Care sunt acestea? (teama, orgoliul, singurătatea, cei din jurul meu, etc.)

[www.egco.ro](http://www.egco.ro)

## Prima Spovadă și Împărtașanie solemnă la Horoat

Sâmbătă 15 august 2020 la sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, după o pregătire prealabilă, 5 copii din parohia Horoatu Crasnei au făcut pentru prima dată Taina Mărturisirii iar în cadrul Sfintei Liturghii l-au primit în mod festiv pe Isus Cristos sub chipul pâinii și al vinului în Taina Sfintei Euharistii.

Pregătirea copiilor pentru acest eveniment a fost făcută constant și temeinic, pentru ca fiecare dintre ei să înțeleagă cât mai bine ce înseamnă cuminecarea cu Trupul și Sângele Domnului Isus Cristos, astfel încât fiecare să fie și mai motivat pentru catehizare, dar și să aibă un reper pentru acest eveniment extraordinar al întâlnirii cu Isus.

A fost o mare bucurie pentru copii, familiile acestora, dar și pentru întreaga comunitate care la sfârșitul Liturghiei i-au răsplătit pe copii cu felicitări și cadouri, iar Preotul le-a oferit ca amintire câte o diplomă pentru a-și aminti mereu de acest moment atât de important din viața lor.



**Pr. Mihai ȘOFINEȚI**

## 200 de ani de la moartea lui Ion Budai Deleanu și o prezentare de audiobook

La împlinirea celor 200 de ani de la trecerea la Domnul a lui Ion Budai Deleanu, Seminarul Teologic Greco-Catolic din Oradea a fost gazda unui eveniment de excepție. A fost săvârșită Slujba Parastasului de către Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea alături de un sobor de preoți, iar teologul Cristian Bădiliță, a prezentat o lansare de carte.

Cu prilejul acestei comemorări a morții lui Ion Budai Deleanu, survenită la Lemberg, în Ucraina actuală, pe 24 august 1820, Episcopia Greco-Catolică de Oradea, sub patronajul Preasfinției Sale Virgil Bercea, a realizat un audiobook cu textul complet al *Țiganiadei*, în varianta modernizată a lui Cristian Bădiliță, care este și inițiatorul proiectului. Lectura îi aparține actriței Gabriela Codrea. Începând cu data de 24 august 2020 audiobookul este în acces liber pe *youtube* (Pagina oficială de *youtube* a Episcopiei Greco-Catolice de Oradea). El însumează peste 6 ore de înregistrare.

Prezenți la eveniment au fost: părintele Mihai Vătămănelu, vicar general, părintele Antoniu Chifor, vicar responsabil cu preoții, preoți din cadrul Seminarului Teologic, domnul Florin Birta, viceprimarul orașului Oradea, profesori ai Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, studenți teologi și mulți orădeni.

Ioan Budai Deleanu (1760-1820) este unul dintre cei mai importanți și compleți scriitori români. Lingvist, istoric, jurist, poet și traducător, el aparține faimoasei mișcări culturale a românilor din Transilva-



nia cunoscută sub numele de „Școala Ardeleană”. Mai puțin cunoscută e formația lui teologică, mai întâi la vestitele „Școli ale Blajului”, apoi la Seminarul teologic și la Universitatea din Viena. Din cauza interzicerii abuzive a Bisericii Greco-Catolice de către regimul comunist, în 1948, apartenența autorului *Țiganiadei* la această Biserică a fost trecută sub tăcere.

*IOAN BUDAI DELEANU, Țiganiada sau Tabăra țiganilor*, versiune modernizată de Cristian Bădiliță în lectura actriței Gabriela Codrea. Proiect realizat de Episcopia Greco-Catolică Oradea, sub patronajul Episcopului Virgil Bercea. Coordonator: Cristian Bădiliță. Procesare și editare audio: Ovidiu Lazăr. Responsabil de proiect: Rodica Indig.

Eugen IVUȚ, [www.egco.ro](http://www.egco.ro)

## Hirotonirea întru diacon a părintelui Simion Vasile Terec

Preasfinția Sa Virgil, episcopul greco-catolic de Oradea, a hirotonit marți, 15 septembrie 2020, în cadrul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii pe tânărul Vasile Simion Terec în treapta diaconatului.

La Masa Sfântului Altar au concelebrat părintele Eduard Roman, administratorul Seminarului și părintele Eduard Fischer, parohul Bisericii „Sfântul Gheorghe”, Biserica Seminarului.

După prefacerea Sfintelor Daruri a urmat momentul hirotonirii, unde prin punerea mâinilor Preasfinției Sale și rugăciune s-a cerut lucrarea Spiritului Sfânt, urmând apoi înveșmântarea candidatului.

Părintele diacon Terec Simion-Vasile, este domiciliat în județul Arad, fiind originar din județul Sălaj, comuna Creaca, satul Jac. S-a născut în municipiul Zalău în data de 13 iulie 1990 urmând Liceul de Teologie Ortodoxă „Sf. Nicolae” din Zalău. Urmează studiile Facultății de Teologie Greco-Catolică din cadrul Universității Babeș-Bolyai la Departamentul Oradea între anii 2009-2013. Este căsătorit cu Loredana-Simona, având o fetiță Iulia-Elena.

Eugen IVUȚ, [www.egco.ro](http://www.egco.ro)



## Mesaj la începutul noului an școlar 2020-2021

**Tuturor cadrelor didactice, personalului auxiliar și elevilor din școlile catolice ale Diecezele romano-catolice și greco-catolice**

**Stimați Domni Profesori,  
Dragi tineri, dragi elevi,  
Dragi colaboratori ai școlilor catolice,**

Începem astăzi cu multe emoții, în ciuda multor elemente încă nesigure, un nou an de școlar.

Suntem într-un an deosebit care a cauzat suferințe și dureri întregii lumi școlare. În ultimele șase luni ați fost constrânși să suspendați lecțiile cu prezența fizică și v-ați dat seama cât de greu este să faci școală în condiții provizorii, cu distanțare socială, chiar în sistemul on-line, și în plus cu schimbări de la o zi la alta în funcție de evoluția pandemiei de coronavirus.

Dar acum este momentul în care, fiecare în rolul său și cu responsabilitățile proprii, pornim cu toată angajarea noastră pentru a colabora în mod inteligent, activ și efectiv pentru a ne întoarce la școală, deși cu persistența încă a multor dificultăți pentru activitățile școlare.

Școala, pentru un popor care vrea să privească la propriul viitor cu încredere și speranță, este de importanță capitală și cere înainte de toate multă pasiune pentru misiunea nobilă de formare și educare a tinerilor.

Părințește vă îndemn pe toți: copii, tineri, pe de o parte, și adulți, în diversitatea și specificitatea rolurilor – învățători, profesori, personal auxiliar -, să vă dăruiați cu generozitate și în mod constant, dispuși să înfrunțați și să depășiți acele dificultăți inevitabile care se prezin-

tă în acest moment deosebit din viața țării noastre, ca de altfel a întregii lumi,

Așa cum ne îndeamnă Papa Francisc, dacă din dificultățile legate de pandemie ieșim cu toții împreună, colaborând cu toții în mod efectiv, vom ieși mai bine formați, mai ales pe planul maturității umane, bineînțeles și în cea culturală.

De aceea doresc, tuturor din sfera școlii, în toate componentele sale, un an cu multe realizări, bogat în mulți pași consistenți pe drumul artei dificile sau înălțătoare a formării.

Tuturor elevilor adresez o urare din toată inima de succes frumoase, un an frumos și rodnic, în ciuda tuturor situațiilor neprevăzute care vor apărea pe parcursul acestui an.

De asemenea, întregului personal didactic, doresc multă bucurie și mult ajutor de la Domnul în misiunea pe care sunteți chemați să o îndepliniți într-un context sanitar deosebit.

Începem cu multă încredere acest nou an școlar invocând binecuvântarea Domnului și ocrotirea deosebită a Preacuratei Fecioare Maria.

Cu binecuvântare arhierescă,

**† Aurel Percă**  
**Arhiepiscop Mitropolit**  
**Președintele Comisiei pentru învățământ din**  
**Conferința Episcopilor**

## GENIUL GRECO-CATOLIC ROMÂNESC

De Cristian Bădiliță, Laura Stanciu  
Este a treia ediție!

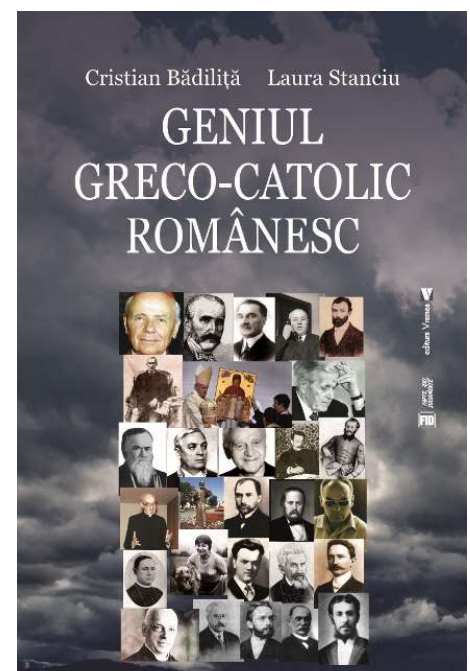
Încă de la a doua ediție, cartea a fost completată cu un capitol dedicat celor șapte episcopi greco-catolici martiri.

Autorii au imaginat un „album” format din „chipuri și icoane” greco-catolice împărțite pe cele trei „generații de aur”: cea pornită în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea (generația iluministă a Școlii Ardelene, care a trasat programul cultural de emancipare națională), cea de la jumătatea secolului al XIX-lea (cea romantică pașoptistă, care a formulat programul politic de țară) și cea de la finele „secolului naționalităților” (cea critică și cea care a făcut România Întregită de la 1918).

În spatele acestor nume cunoscute se află creatorii României moderne, de la Samuil Micu până la Iuliu Maniu și Iuliu Hossu, de la Ioan Budai-Deleanu până la Simion Bărnuțiu, George Coșbuc și Liviu Rebreanu sau de la Petru Maior până la Timotei Cipariu, Augustin Bunea și Ion Agârbiceanu.

**Ioan Aurel POP, [www.egco.ro](http://www.egco.ro)**

Se poate comanda aici: <https://www.edituravremea.ro/colectii/fapte-idei-documente/geniul-greco-catolic-rom>





## Noul Vicerector al Seminarului din Oradea

În cadrul Sfintei Liturghii celebrate de către Pr. Anton Cioba, rectorul Seminarului orădean în Biserica Seminarului, în Sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului (8 septembrie 2020), a fost anunțat noul vicerector al Seminarului Sfinții Vasile, Grigore și Ioan din Oradea, în persoana ipodiaconului Giusepe Iustin Ghiurca.

Făcând referire la rolul pe care Sfânta Fecioară Maria, mama Bisericii, îl are pentru fiecare credincios, părintele rector a subliniat importanța și necesitatea ca fiecare dintre noi să se abandoneze planului divin, încrezându-se în totalitate Maicii Sfinte care, în virtutea Maternității Sale, ne ocrotește și ne conduce la Fiul Său.

Având în vedere încheierea misiunii fr. Florin Bode ca vicerector al seminarului nostru, părintele rector i-a mulțumit acestuia pentru activitatea desfășurată de-a lungul celor șase ani în cadrul seminarului ca formator și vicerector, atât în numele Preasfințitului Virgil cât și al său personal, dar și al celor care în acest timp i-au fost seminariști. Urându-i mult succes și binecuvântări în noua sa misiune în biserică dar și în noua familie, i-a oferit în dar o statuie a Maicii Sfinte de la Fatima, încredințându-l ocrotirii Preacuratei.

De asemenea, prezentându-l comunității pe noul vicerector – fr. Giusepe Ghiurca, părintele rector i-a oferit acestuia un crucifix, care să-i amintească întotdeauna de centralitatea lui Cristos în viața creștină în general dar și ca semn al misiunii de formare a viitorilor preoți ai lui Cristos.

Fr. Giusepe Iustin Ghiurcă este originar din Parohia Ștei, jud. Bihor. A absolvit Seminarul Teologic din Oradea în anul 2017, urmând apoi specializarea în Teologie Dogmatică la Universitatea Pontificală Gregoriană din Roma, perioadă în care a fost alumn al Colegiului Pontifical Pio Romeno din



Roma. A revenit în țară în primăvara acestui an, iar de atunci a desfășurat diferite activități pastorale în Eparhia de Oradea.

Amintindu-ne de consacrarea Seminarului nostru Inimii Neprihănite a Fecioarei Maria, făcută în luna mai a anului 2018 de către PS Virgil Bercea, invocăm din nou mijlocirea Mamei noastre cerești, Preacurata Fecioară Maria, asupra comunității Seminarului nostru, rugând-o să mijlocească pentru noi harurile de care avem nevoie pentru a deveni preoți după Inima lui Isus!

**Redacția, [www.seminaroradea.ro](http://www.seminaroradea.ro)**

## Sărbătorirea hramului bisericii din Gruilung

Duminică, 13 septembrie 2020, comunitatea greco-catolică din satul Gruilung a sărbătorit hramul bisericii, „Nașterea Maicii Domnului”.

O zi frumoasă de duminică a făcut posibilă oficierea serviciului religios nu numai în prezența enoriașilor ce formează comunitatea acestei parohii, ci și a altor credincioși sau a pelerinilor sosiți din alte localități. Astfel că, serviciul liturgic a fost prezidat de părintele Antoniu Chifor, vicar cu preoții, însoțit de preoții concelebranți: Ioan Tătar, protopop de Holod, Aurel Popa, paroh în Calea Mare, Folea Florin, paroh în Băile Felix și Ioan Erdeli parohul locului, gazda acestui eveniment. Și nu în ultimul rând, ne-a onorat cu prezența Subdiaconul Magister Eugen Andrei Ioan Clintoc, care se va ocupa de proiectele în ce privește renovarea bisericii.

În cuvântul de învățătură, părintele Antoniu Chifor, a pus accent pe importanța acestei sărbători, „Nașterea Maicii Domnului”, pentru comunitatea din satul Gruilung, dar și pentru întreaga umanitate, făcând totodată legătură cu sărbătoarea „Înălțarea Sfintei Cruci”. Menționând că prin Maria și prin Cruce ajungem la Cristos, la fericirea veșnică, îndemnându-i pe credincioși să-și ducă crucea vieții până la final, iar pe Maica Dom-



nului să o aibă de călăuzitoare pe acest drum.

De asemenea, dorim să menționăm implicarea activă a credincioșilor din sat, care cu mult efort și cu multă dragoste au pregătit tot ceea ce este necesar pentru o adevărată sărbătoare, în cinstea Ocrotitoarei lor, plecând de la curățenie și mâncare, până la animarea Sfintei Liturghii.

**Cristian HODUȚ, [www.egco.ro](http://www.egco.ro)**

## Caritas Eparhial Oradea - prima conferință de presă în 2020

Asociația Caritas Eparhial Oradea a organizat prima conferință de presă din anul acesta, luni 7 septembrie, ora 12.30 la Casa Darvaș-La Roche din Oradea.

În cadrul conferinței au fost prezentate: Raportul anual 2019, programele sociale în desfășurare, noile proiecte și noua componență a echipei Caritas Eparhial Oradea.

La conferință a fost prezent și PSS Virgil Bercea, episcop de Oradea, însoțit de Antoniu Chifor, vicar responsabil cu preoții.

Președintele asociației, pr. Olimpiu Todorean, în cuvântul de deschidere, a prezentat motivul organizării conferinței, a vorbit despre locația aleasă: *”Am ales Casa Darvas-La Roche ca loc pentru prezentarea noii echipe Caritas Eparhial și a noilor proiecte, pentru care suntem pregătiți să nu precupețim niciun efort, datorită faptului că această clădire este un simbol al eforturilor încununuate de succes. Această clădire putea și azi să fie uitată și nepusă în valoare, dar, datorită încrederii în reușită a unei echipe inimoase, conduse de doamna Angela Lupșe, gazda noastră, a ajuns să reprezinte un întreg oraș ca pilon al Art Nouveau-lui european. Dacă avem credință, cu siguranță vom reuși și noi să scoatem la lumină proiectele noastre și să le transformăm în realitate”*, a prezentat componența noii echipe: *”Adela Popa Ghițulescu – director executiv; Miruna Moza – manager financiar; Mihai Olenici – manager proiecte; Ramona Paltin – manager atragere de fonduri; Patricia Pele – coordonator voluntari”*, și a vorbit despre rebranding-ul asociației, susținut de un clip video: *”Odată cu împlinirea celor 15 ani de Caritas, am demarat și un proces de rebranding prin stilizarea și actualizarea siglei noastre și a materialelor de comunicare. Noile materiale sunt moderne, atractive și au un potențial foarte mare de tracțiune. Atractive și moderne, păstrând întru totul filozofia, viziunea și misiunea organizației noastre, aduc un suflu proaspăt felului în care vom ieși în lume. De la logo, siglă și până la website, în cursul anului 2020, toate materialele noastre s-au transformat. Mulțumim firmei Globencer, lui Mihai, Adi și Paul pentru noua identitate vizuală”*.

**Directorul executiv, Adela Popa Ghițulescu**, a prezentat proiectele aflate în implementare și proiectele în așteptare pentru a fi finanțate și implementate: *”De la înființare și până în prezent, organizația s-a dezvoltat și a crescut în mod continuu, diversificându-și activitatea pentru a răspunde cât mai bine nevoilor din comunitate. O contribuție semnificativă pentru această creștere a avut-o activitatea depusă în cadrul departamentului de proiecte și fundraising. Odată cu criza cauzată de virusul Covid 19, organizația s-a mobilizat, a luat toate măsuri-*



*...rile de siguranță necesare pentru angajați și beneficiari și a răspuns în continuare, prompt, nevoilor beneficiarilor. Se spune că orice criză, ori te omoară, ori te face mai puternic. Pe noi, ne-a făcut mai puternici. În anul 2020, Asociația Caritas Eparhial Oradea are **6 proiecte aprobate**, în valoare totală de **181.485 Euro** și alte 5 proiecte depuse care așteaptă răspuns, în valoare totală de **629.500 Euro**. În prezent, lucrăm la scrierea altor 3 proiecte. O dovadă în plus a faptului că organizația își continuă drumul ascendent, în ciuda crizei, este decizia de a mai aduce în echipă un manager de proiecte. Toate proiectele noastre răspund nevoii de dezvoltare. Pe de o parte, ne referim la dezvoltarea continuă a resurselor umane (angajați și voluntari); pe de altă parte, ne referim la dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor sociale și educaționale pe care le oferim.*

*Proiectele dedicate dezvoltării resurselor umane urmăresc: **dezvoltarea resurselor umane ale organizației noastre**: angajați și voluntari; dezvoltarea profesională a specialiștilor ce lucrează în comunitățile sărace, marginalizate (vorbit aici de specialiști din domeniul social din alte organizații cărora le oferim suport, instruire, supervizare, schimburi de experiență); **formarea pe politicile de protecție a copilului și a persoanei adulte vulnerabile**.*

*Proiectele scrise pentru dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor sociale și educaționale pe care le oferim au ca obiective: **dezvoltarea locală pentru comunitățile dezavantajate din județul Bihor, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor; dezvoltarea unor servicii integrate sau multifuncționale în comunități sărace, insuficient deservite.**”*

**Coordonatorul de voluntari, Patricia Pele**, a prezentat, în câteva cuvinte, activitatea voluntarilor în acest timp de pandemie: *”În contextul actual al pandemiei nu am reușit, așa cum ne-am propus, să desfășurăm proiectele demarate la începutul anului; restricțiile impuse anunțate de autorități au determi-*

(continuare în pag. 12)

(urmare din pag. 10)

nat schimbări majore și în ceea ce privește activitatea asociației. Astfel, prin interes și implicare din partea voluntarilor noștri, din grijă pentru beneficiarii serviciilor noastre sociale, "eroii" noștri au reușit să ne rămână alături, respectând totodată distanța fizică.

Voluntarii, prin videoclipuri realizate de ei, din camera sau biblioteca lor, au trimis căldura lor sufletească bunicilor noștri de la centrul rezidențial Casa Frențiu și i-au încurajat să fie răbdători, să continue să zâmbească, să nu își piardă speranța și să aibă încredere că, în curând, se vor revedea cu cei dragi ai lor.

Asociația Caritas Eparhial Oradea a ales, în momente dificile ale pandemiei Covid 19, să rămână alături de cei vulnerabili, de cei singuri, de cei în vârstă, dar - mai ales - de cei ai nimănui, de cei "ai străzii" pe care noi, angajați și voluntari, îi numim "ai noștri", întrucât simțim în egală măsură cu ei deznădejdea lor, resemnarea, durerea și abandonul.

Fiind atât de aproape de ei în mod obișnuit, la ceas de cumpănă nu puteam fi decât tot lângă ei, oferindu-le hrana pe care nu și-o pot permite, hrană pentru care - cei bolnavi și singuri - au renunțat uneori să mai lupte, din neputință și din lipsa motivației.

Prin sprijin concret, prin mâini întinse pentru a ne oferi ajutor, unii dintre voluntarii activi ai asociației noastre s-au dedicat acestei cauze, pășind împreună cu noi în universul sumbru în care majoritatea beneficiarilor cantinei sociale își desfășoară existența.

Și chiar dacă nu se face primăvară doar cu câteva flori, mugurii binelui continuă să iasă la iveală, precum afirmă și unul dintre voluntarii noștri: "A fi VOLUNTAR este o oportunitate de a planta copaci de lumină pe aleile vieții și de a multiplica bucuria de a trăi viața!"

Le mulțumim "eroilor" noștri, voluntarii, pentru implicarea și efortul depus și le spunem pe această cale că suntem mândri de ei și că sunt oameni minunați!"

**Miruna Moza, manager financiar,** a prezentat noile concepte ce se vor implementa de anul acesta la Caritas Eparhial: "Timp de 15 ani, Asociația Caritas Eparhial Oradea a scris povești de succes. Pentru a continua misiunea socială, să facem #bine, am



conștientizat nevoia asigurării unor surse financiare constante. În acest sens, Asociația Caritas Eparhial Oradea a demarat 3 proiecte economice:

**CEO CATERING**, serviciu de catering, cu livrare la domiciliu;

**CEO STUDENT**, destinat studenților în căutarea unui loc de cazare la prețuri accesibile;

**CEO CONSTRUCT**, lucrări de construcții profesionale la prețuri corecte.

Profitul obținut din cele trei activități va contribui la susținerea unor proiecte sociale în derulare:

\* o masă caldă pentru persoanele defavorizate, proiect derulat prin Cantina Socială;

\* integrarea persoanelor din categoriile vulnerabile pe piața muncii, prin crearea unor locuri de muncă în domeniul construcțiilor.

Ne dorim să facem bine în continuare, suntem perseverenți și conștienți de faptul că, fără sprijinul mass-mediei, nu putem scrie povești de succes.

Invităm pe toți cei care doresc să ne ajute să acceseze serviciile noastre de catering, cazare sau construcții, asigurându-se astfel că povestea merge mai departe".

**Ramona Paltin, manager strângere de fonduri,** cel mai nou membru al echipei, a vorbit despre convingerea și credința cu care s-a alăturat echipei și a prezentat modalitățile prin care oamenii de bine pot sprijini activitățile curente ale asociației, punând accent pe un proiect nou – construirea unei grădinițe: "M-am alăturat recent echipei, cu credința și convingerea că ceea ce vom realiza aici, împreună, va schimba în bine și va avea un impact pozitiv în viața tuturor celor cu care vom interacționa. Pandemia COVID ne-a dat tuturor un reset back to roots, ne-a făcut să vedem ceea ce contează cu adevărat în viață, să înțelegem că doar prin ajutor și sprijin reciproc o comunitate poate evolua și atinge potențialul ei maxim.

De aceea, Asociația va solicita în continuare suportul și sprijinul neprețuit pentru programele curente, cu care comunitatea este familiarizată: **Susținerea accesului continuu la educație a copiilor din familiile nevoiașe, foarte sărace, care frecventează Centrul Afterschool "Sfântul Martin" din Ioaniș; Sprijinirea persoanelor în etate, asigurându-le o bătrânețe demnă și liniștită în Casa Frențiu; Oferirea unei mese calde, menținerea igienei prin utilizarea dușurilor sociale – serviciu unic în municipiu, în cadrul Centrului social "Maria Rosa".**

Pentru programele existente cât și pentru cele viitoare există posibilitatea de a se face donații online, fără costuri suplimentare, prin pagina web a Asociației Caritas Eparhial Oradea: [www.caritaseparhial.ro](http://www.caritaseparhial.ro)

Iar primul proiect nou, de anvergură, pentru care

(continuare în pag. 12)

(urmare din pag. 11)

am avut onoarea să fiu cooptată în echipa asociației, este construirea unei grădinițe.

Astfel, în vederea asigurării accesului sporit la educație preșcolară și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă, Caritas Eparhial Oradea va



construi prima grădiniță, **Grădinița „Frențiu”**, în Cartierul Tineretului, pe str. Caporal Constantin Mușat.

În acest sens, vă ofer o sinopsă:

1. Valoarea estimată a proiectului – 700.000 euro;  
2. Grădinița se va construi pe un teren privat pus la dispoziția Asociației de către Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea;

3. Grădinița va fi construită conform standardelor europene și va fi una dintre cele mai moderne grădinițe de stat din oraș cu o suprafață construită de 595 mp;

4. Se vor putea înscrie 60 de copii, fără nici o discriminare;

5. Grădinița va avea 3 săli de clasă /dormitoare, vestiar, băi și o sală de mese (masa va fi oferită de CEO Catering); va dispune de o sală multifuncțională - destinația principală fiind sală sport, iar destinația secundară fiind organizarea de evenimente private; un cabinet medical - pentru a monitoriza constant sănătatea copiilor și a cadrelor implicate în procesul educațional.

6. Finalizarea construcției este preconizată pentru septembrie 2021;

Suntem la dispoziția oricui dorește să își aducă contribuția la dezvoltarea comunității orădene, pentru

a fixa o întâlnire și pentru a discuta punctual despre modalitățile de sprijin - sponsorizare și despre facilitățile fiscale existente, conform legislației în vigoare.

Cu această ocazie, facem apel la: **Persoanele juridice: companiile și PFA-urile implicate în CSR și la Persoanele fizice**, pentru a ne susține în acest demers temerar, dar necesar, pentru că noile generații sunt viitorul, iar modul în care sistemul educațional îi pregătește pentru ziua de mâine arată și calea spre care o să evoluăm ca societate.”

În încheierea conferinței, **PSS Virgil Bercea** a spus câteva cuvinte: ”Felicit noua echipă și mă bucur că nu treceți cu vederea pe cei care au mai mare nevoie de ajutor. Dacă sunteți atenți la maniera de lucru a Sfântului părinte Papa Francisc, veți vedea că există asemănări cu ceea ce faceți dumneavoastră. Adevărat, nu avem refugiați, dar avem persoane care au nevoie de ajutorul nostru. Ceea ce vreau să vă spun este că, dacă Bunul Dumnezeu vă ajută să puteți face lucruri bune, răsplata tot la voi va ajunge. Să nu uitați niciodată de situația romilor și cred că avem o datorie morală, înainte de toate, și spirituală de a-i ajuta. Apoi, este foarte importantă activitatea cu persoanele în vârstă, cu cei care sunt acasă și nu au pe nimeni și aici pot interveni voluntarii care pot oferi din timpul lor, înainte de toate, Domnului și, apoi, acestor semeni care au nevoie de cineva alături de ei. Să aveți încredere, foarte multă încredere, în ajutorul Domnului, că binele făcut niciodată nu rămâne nerăsplătit și această răsplată o să o simțiți în sufletul și în viața dumneavoastră, înainte de toate. Credeți cu adevărat că ceea ce faceți este spre lauda și mărirea Domnului. Curaj! Vă mulțumesc foarte mult pentru ceea ce faceți!”

## Surprize dulci pentru copii

Începutul toamnei aduce tuturor copiilor bucuria revederii colegilor de clasă, precum și emoțiile specifice începerii unui nou an școlar.

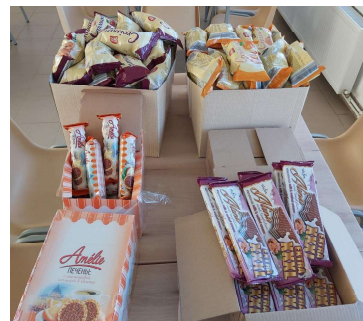
Din păcate, măsurile de protecție sunt încă multe și sunt încă neînțelese pe deplin de micuții care erau obișnuiți să-și trăiască altfel libertatea specifică vârstei, anul trecut.

Luna septembrie este presărată și pentru copiii care frecventează Centrul nostru de tip After-School cu surprize delicioase, care le astâmpără poftele dulci.

Acest fapt este posibil întrucât un suflet sensibil și generos a ales să ofere copiilor de la Centrul „Sfântul Martin” din Ioaniș gustări dulci prin care să întregască mesele de prânz ale micuților.

Pentru aproximativ două săptămâni, școlarii noștri vor avea parte și de aceste dulciuri, care nu pot genera decât scîlpiri de bucurie în privirile lor.

Recunoștința copiilor reiese din manifestarea bucuriei lor, mulțumind în acest fel pentru surpriza care nu poate decât să îi bucure, chiar dacă zâmbetele sincere și inocente au rămas sub măștile atât de necesare în colectivitate.



Aceleași gânduri de mulțumire le îndreptăm și noi către doamna Aurica Ban, sponsorul ”surprizei dulci”, asigurând-o de faptul că o mulțime de suflete încă mici trăiesc bucurii mari, datorită acestui ajutor!

**Teodora BODA**  
Asistent social

## Curs de formare în Doctrina Socială a Bisericii Catolice

Asociația Caritas Eparhial și-a propus, în cadrul proiectului FOCUS, un program de pregătire în Doctrina Socială a Bisericii Catolice, pentru laici, preoți, angajați și colaboratori ai organizațiilor catolice din Eparhia de Oradea, care sunt implicați în activități socio-caritabile.

Primul modul de instruire la nivel organizațional pe tema doctrinei sociale a Bisericii Catolice, dintr-un proiect propus de Confederația Caritas România, cu sprijinul Renovabis și cooperarea Katholische Sozialwissenschaftliche Zentralstelle (KSZ) din Germania s-a desfășurat în perioada 11-12 septembrie 2020, la Centrul social "Maria Rosa" din Oradea.

La deschiderea modului a fost prezent și PSS Virgil Bercea care a salutat pe cei prezenți apreciind că: *este foarte bine că s-a reușit să facem acest curs, să putem transmite mai departe Doctrina Socială a Bisericii. Vă doresc să aveți acea capacitate ca, la rândul dumneavoastră, ceea ce ați primit să transmiteți mai departe și să dăruieți cu generozitate. Așa să vă ajute Bunul Dumnezeu și Maica Sfântă!*

Modulul, prima sesiune, a fost susținut de părintele protopop Gavril Buboș în calitate de formator și a debutat cu **Introducere în învățătura Socială a Bisericii**. A urmat: **Tema I: Planul magistral al lui Dumnezeu. Iubirea** Docat1 pct.5, 6,7,14,20; Sesiune de lucru în plen: **Prezentarea enciclicelor sociale**; **Tema II: Fundamentul societății: Familia** prezentată, în calitate de invitat de pr. Mihai Tegzeș - Responsabil cu pastorația familiilor și a adulților; **Prezentarea Compendiului de Doctrină Socială a Bisericii** și **Tema III: Principiile Doctrinei Sociale a Bisericii: Persoana, binele comun, solidaritatea și subsidiaritatea**. (Docat 4 pct. 87, 89, 95, 100, 105, 111).

Al doilea modul de instruire s-a ținut în zilele de 18-19 septembrie 2020 susținut tot de părintele Gavril Buboș, a debutat cu Sesiune de lucru în plen: **Expunere recapitulare/fixare elemente din sesiunea precedentă: Iubirea, Familia și Principiile DSB**; **Tema IV: Munca Umană: Profesie și Vocație**. Docat 6, pct.135, 143, 152, 154, 155, lucru în grup și discuții în comun;



**Tema V: Biserica și Domeniul social. Împreună suntem tari.** Docat 2, lucru în grup și discuții în comun; Sesiune de lucru în plen Expunere **Spiritualitatea eticii sociale**; **Tema VI: Persoana umană: Unică și înfinit de valoroasă.** Docat 3, prezentată, în calitate de invitat, de asistent medical Zoltan Zold - Caritas Timisoara; **DSB și tehnologia în serviciul diseminării: Despre Fundația Youcat.** Descărcare și instalare Docat App, 3MC; **Tema VII: Exercițierea Iubirii: Angajarea personală și comunitară** Docat 12, lucru în grup și discuțiile în comun au încheiat modulul de instruire.

La modulul de formare au participat douăsprezece persoane: **Pr. Valer Părău, protopop de Zalău, pr. Zorel Zima, protopop de Beiuș, pr. Romulus Avram, pr. Traian Dobrată, Florin Bode, Ovidiu Lazăr, Vesea Cornelia, Anamaria Crăciun, Adela Popa Ghițulescu, Patricia Pele, Miruna Moza, și Mariana Pașca.**

Cei 12 participanți vor deveni, în urma cursului de formare, multiplicatori la nivelul comunităților locale.

Folosind metodologia, instrumentele și informațiile acumulate prin participarea la modulele de formare, vor organiza în cadrul organizațiilor locale pentru angajații și colaboratorii acestora, în parohii sau pentru alte grupuri (cămine de bătrâni, grupuri de tineret, centre de zi) câte 2 seminarii de diseminare a informațiilor astfel încât, la sfârșitul proiectului cel puțin alte 240 de persoane vor fi implicate în proiect.

**Pr. Olimpiu TODOREAN**



## Raportul Anual, 2019 al Asociației Caritas Eparhial Oradea

Raportul anual 2019 al asociației noastre apare, în sfârșit, spre bucuria celor care îl așteptau și a celor care vor avea plăcerea de a-l răsfoi!

Lecturând acest raport, nu veți găsi doar un text informativ care să rezume activitatea unui an întreg a asociației noastre și nu doar imagini care să placă celui ce-l răsfoiește, cât – mai ales – emoții, eforturi și speranțe ascunse printre rânduri, cât și planuri pentru viitor, dintre care cel mai important rămâne acela de a fi ”protagoniști în bine”.

Raportul prezintă, atât cât se poate, **serviciile sociale specializate** care, astăzi, ne recomandă societății: **Centrul rezidențial „Casa Frențiu”, Cantina socială „Maria Rosa”, Serviciul After School „Sfântul Martin” din Ioaniș, Serviciul „Sprijin pentru familiile în dificultate”** – servicii de care se ocupă personal specializat, dedicat profesiei și aflat într-un permanent proces de formare și de auto-depășire a limitelor impuse, de multe ori, de prejudecăți neîntemeiate.

**Departamentul de voluntariat** al asociației reprezintă **”cheia”** care deschide cu precădere inimi dornice să ajute, să se implice, să înfăptuiască un bine pentru cei care ne trec pragul, dar care poate nu știau unde să vină... ne-au găsit și s-au regăsit în programele dedicate lor, unde au legat prietenii și și-au atins scopul nobil pe care l-au căutat, având chiar și o sărbătoare dedicată lor: ”Ziua Voluntarului Caritas”.

În continuare este prezentată și dezvoltarea continuă a **Departamentului de proiecte și fundraising**, dezvoltare care impune asumări de decizii și riscuri, dar și bucuria binelui înfăptuit, întrucât programele care au prins viață datorită eforturilor depuse de către cei implicați în acest departament au crescut calitatea vieții beneficiarilor serviciilor noastre.

Raportul se încheie cu un bilanț al resurselor financiare, când, pentru prima dată în cei 15 ani de activitate, s-a inversat raportul de finanțare reușind să atragem, în anul 2019, mai multe resurse din țară decât din străinătate.

Mulțumirile sincere adresate partenerilor și colaboratorilor asociației, sponsorilor și finanțatorilor care fac ca eforturile depuse să fie susținute și să se concretizeze încheie prezentarea activităților în anul 2019.

Raportul Anual 2019 poate fi vizualizat pe adresa: [www.caritaseparhial.ro](http://www.caritaseparhial.ro)

**Pr. Olimpiu Todorean**  
Președinte



### ECOURI ...

#### **Preacucernice Părinte,**

*Prin scrisoarea nr. 164 din 24c iulie a.c., îmi trimiteați copia Rapostului Anual 2019 al Asociației Caritas Eparhia Oradea, evidențind serviciile sociale realizate prin diversele ei centre și programe.*

*În această privință, vă mulțumesc pentru plăcuta transmitere a publicației editate, pe care a, examinat-o cu viu interes.*

*Felicitându-vă atât pe dumneavoastră cât și pe colaboratori pentru efortul depus, mă folosesc de ocazie pentru a vă saluta cordial.*

**Miguel Maury Buendia**  
Nunțiu Apostolic

#### **Preacucernice Părinte Olimpiu Todorean**

*Cu deosebită bucurie și recunoștință am primit scrisoarea Sfinției Voastre cu nr. 164/24.07.2020 și documentul anexat, din care am aflat cu bucurie despre reușitele pe care Asociația Caritas Eparhial Oradea le-a înregistrat în 2019.*

*Îi mulțumim Bunului Dumnezeu pentru ajutorul pe care l-a acordat asociației caritative al cărei*

*președinte sunteți și Îl rugăm să-i răsplătească pe toți membrii acestei asociații, pe binefăcătorii care v-au acordat încrederea și sprijinul lor și, nu în ultimul rând, pe toți cei care au fost și sunt beneficiarii rodniciei activității pe care ați coordonat-o.*

*Vă dorim multă sănătate și rodnice împliniri și de acum încolo!*

*Cu arhieresti binecuvântări,*

**Alexandru Mesian**  
Episcop de Lugoj

**Preacucernicului Părinte Olimpiu Todorean,**  
**Președintele Asociației Caritas Eparhial Oradea,**

#### **Preacucernice părinte,**

*Vă mulțumesc pentru raportul pe 2019 al Asociației Caritas Eparhial Oradea și pentru împărtășirea bucuriei ce o experimentați în această*

(continuare în pag. 15)

## Pelerinaj Șimleu Silvaniei – Sighetu Marmatei, 2020

Inspirați de mărturia Fericitului Iuliu Hossu care din închisoare le scrie fiilor spirituali (cfr. Credița noastră este viața noastră, Memoriile Cardinalului DR. Iuliu Hossu, Editura Viața Creștină, Cluj-Napoca, 2003, pp. 33-40), parcurgând un pelerinaj sufletesc prin atâtea parohii și mănăstiri, am parcurs pelerinajul și noi anul acesta într-o formă spiritual-virtuală.

Fiind condiționați de pandemie am trăit aceste 7 zile de „drum” la granița dintre virtual și real. Am fost însoțiți de câte unul din Fericii Episcopi Martiri prin reflectarea asupra vieții lor, esențialul fiind expus zi după zi pe o rețea de socializare, alături de rugăciuni și îndemnuri pentru pelerini. Tre-când prin locurile lor natale, am „stat de vorbă” și cu Iuliu Maniu, Simion Bănuțiu și Ilie Lazăr. A ne aminti de exemplul acestora ne face să ne întrebăm dacă noi suntem un exemplu de credință pentru vremurile în care trăim, ne îndeamnă mereu la sfințenie și ne dă curajul de luptă pentru valorile pe care aceasta le presupune.

Alături de aceste materiale biografice, s-au publicat zilnic sute, ba chiar mii de fotografii din pelerinajele ultimilor 10 ani care ne-au făcut să ne simțim în comuniune profundă unii cu alții, chiar dacă ne aflam la distanță din punct de vedere trupesc. Imaginile ne-au amintit și ne-au făcut să retrăim bucuria de a fi împreună, osteneala mersului pe jos ca o formă de jertfă, rugăciunile și cântecele, timpul oferit lui Dumnezeu, reîntâlnirea cu oamenii și locurile pline de simplitate, frumusețe și încărcătură emoțională.

Pentru toate acestea le mulțumim vechilor organizatori, părintele Florian Gui și Mihai Fechetă, cărora li s-a alăturat părintele Nicu Bodea pentru celebrarea Sfintei Liturghii din 29 august 2020 la Cimitirul Să-



racilor unde au fost prezenți fizic peste 30 de pelerini. Ulterior s-a făcut o vizită la Memorialul Durerii și s-a desfășurat un moment de însuflețire a vechii închisori prin cântece precum „Imnul lui Iuliu Maniu” și „Rugă” pe versurile lui Corneliu Coposu.

Pe baza Evangheliei zilei și în urma unei meditații asupra stilului de viață al lui Ioan Botezătorul și asupra atitudinii lui Irod, ne-am propus să creștem în sfințenie și să eliminăm decisiv orgoliul din viețile noastre pentru a fi o mărturie vie a credinței pe care o mărturisim, întăriți de sacrificiul suprem al Fericitorilor Episcopi Români Martiri.

În acest an, plecarea din Sighet s-a lăsat cu un angajament care ne dorim să îl ducem cu noi la școală, la universitate, la locul de muncă, fiecare acolo unde este chemat, un moto comun care rămâne în mintea și în inima pelerinilor: FERM (Fericii Episcopi Români Martiri) în credință!

**Carla MAXIM**

(urmare din pag. 14)

*misiune sprijinit de colaboratorii dvs.*

*Vă felicit pentru multele realizări ale asociației ce o conduceți și în mod particular pentru două aspecte. Implicarea voluntarilor, care nu trebuie să fie doar o resursă de pus în valoare ci, ar fi de dorit să se ajungă să facă parte din cultura societății noastre.*

*Al doilea aspect este al atragerii de finanțatori și susținători din țara noastră și din contextul în care trăim.*

*Isus Domnul, care a enumerat în parabola consemnată de evanghelistul Matei, în capitoul 25, 31-46 criterii ale judecării universale, să continue să vă facă parte de emoțiile beneficiarilor Caritas, de speranțe și realizări în misiunea ce vă este încredințată.*

*În comuniune de slujire sacerdotală,*

**Ioan  
Episcop auxiliar de Lugoj**

**Către Asociația Caritas Eparhial Oradea,**

*Îmi exprim pe această cale aprecierea și respectul pentru munca și implicarea de care dați dovadă în comunitatea noastră.*

*Județul nostru, un teritoriu multicultural, are nevoie de proiecte și de persoane care se implică și care susțin coeziunea socială, mai pe scurt, de oameni pentru oameni.*

*Realizările Asociației Caritas Eparhial Oradea în ceea ce privește susținerea celor aflați în dificultate în cei 15 ani de activitate precum și rezultatele prezente în Raportul Anual 2019, sunt dovadă vie a importanței activității asociației.*

*Ca un susținător al valorilor creștine, vă felicit pentru dăruirea și binele pe care îl faceți. Doamne ajută!  
Cu respect,*

**Dumitru Țiplea  
Prefect al județului Bihor**

# Studiu: ”Acces la educație pentru copiii vulnerabili social din România în perioada Pandemiei Covid-19 (martie-iulie 2020)”

## Sinteza a studiului care include concluzii și recomandări

Studiul a fost trimis Inspectoratului Școlar General Bihor (inspectorului șef Virgil Nicolae Blage), Instituției Prefectului Județul Bihor (prefectului Dumitru Tiplea), Consiliului Județean Bihor (președintelui Sándor Pásztor) și Primăriei Municipiului Oradea (primarului Ilie Bolojan și viceprimarului Florin Birta).

Studiul a fost realizat de Confederația Caritas România în perioada iulie – august 2020 și a inclus 411 copii care au fost intervievați. Aceștia sunt beneficiari ai centrelor de zi Caritas (16 centre din 8 județe), cei mai mulți cu vârste între 7 și 14 ani și care provin din zone rurale și urbane. Aproape jumătate dintre participanții la studiu (48%) sunt copii rromi, 35% copii de etnie română și 17% maghiară, provenind din familii vulnerabile din punct de vedere economic și social.

Dimensiunea familiilor este mult peste medie (5-7 membrii / familie) și împart un spațiu de locuit foarte limitat; 79% dintre copiii chestionați locuiesc în familii numeroase în case cu una sau două camere. Doar 34% din familii (55% în mediul urban, 20% în mediul rural) au venituri dintr-un contract de muncă regulat. Munca sezonieră este principala sursă de venit a majorității familiilor, prestațiile sociale și munca în străinătate joacă, de asemenea, un rol important. Majoritatea familiilor acestor copii sunt expuse unui risc ridicat de sărăcie și se confruntă cu lipsuri grave fiind incapabile să satisfacă nevoile de bază ale tuturor membrilor familiei. În multe cazuri, în timpul crizei Covid-19, situația economică a familiilor s-a deteriorat și mai mult.

Studiul reflectă că, în timpul pandemiei, doar 15% dintre copii au participat în mod regulat în activități școlare, 26% au declarat că au participat ocazional. Numai 7% dintre copii au participat efectiv la lecții predate online. 15% dintre copii au menționat că au rezolvat temele trimise online, în timp ce 29% dintre copii au lucrat numai pe materiale tipărite și distribuite. Chiar dacă această abordare a fost utilă pentru a menține contactul dintre copii și școală și a ajutat să nu uite ceea ce au învățat înainte, această metodă este departe de a atinge obiectivele procesului de predare și învățare. Copiii, în special cei din clasele primare, învață mult mai ușor direct de la profesorul lor și prin interacțiune, nu singuri pe foi pe hârtie.

Studiul a evaluat, de asemenea, câteva dintre motivele pentru care participarea la educație a copiilor dezavantajați social a fost atât de scăzută. Principalele obstacole identificate sunt:

- Acces redus / limitat la mijloacele tehnice - Principalul dispozitiv folosit de copii pentru a fi în contact cu profesorii lor a fost telefonul mobil al părinților



lor - menționat de 49% dintre copii. Alte dispozitive au fost disponibile doar pentru o mică minoritate: 4% au avut acces la computere sau laptop-uri și 4% la tablete.

- Utilizarea în comun a echipamentelor - un computer sau dispozitiv mobil, acolo unde există, este împărțit de mai mulți membri ai familiei. Doar 16% dintre copii au declarat că folosesc un dispozitiv doar de unul singur. Toți ceilalți copii au trebuit să-l împartă cu alte persoane sau nu au avut deloc acces.

- Lipsa abilităților pentru învățarea digitală la domiciliu din partea părinților sau a unui adult. Răspunsurile primite în cadrul studiului arată că doar 24% dintre copii au beneficiat de sprijinul părinților lor, al altor adulți din familie (7%) sau a fraților lor (12%). Cumulat, 43% dintre copii au primit un ajutor acasă, ceea ce aduce în atenție importanța implicării familiei în susținerea educației online. Motivele pentru care majoritatea părinților nu au reușit să-și îndeplinească rolul de „profesori de sprijin” sunt variate și trebuie luate în considerare: nu au timpul necesar, nu au abilitățile necesare (mulți dintre ei cu un nivel foarte scăzut de educație și fără abilități digitale) și unora dintre ei le lipsește, de asemenea, motivația și interesul de a-și susține copiii (educația nu este valorizată).

De asemenea, este de reținut că 31% dintre copii au menționat sprijinul primit de la specialiștii centrelor de zi Caritas, fapt care subliniază rolul activ pe care îl au ONG-urile, prin serviciile furnizate, la implementarea metodelor noi de învățare.

Studiul a ilustrat și impactul emoțional pe care izolarea (lipsa interacțiunii directe) a avut-o asupra co-

(continuare în pag. 17)



## CEO CATERING

Este un concept nou, lansat de către Asociația Caritas Eparhial Oradea, ca răspuns la necesitatea vizibilă de înființare a unui serviciu care să ofere mâncare tradițională gustoasă și ușor de servit, în condiții de siguranță celor care respectă îndemnul autorităților de a sta mai mult acasă, angajaților din companiile care și-au continuat activitatea în contextual actual și persoanelor vârstnice.

Acest serviciu este funcțional de luni până vineri, având un meniu diversificat și accesibil sub forma de abonament lunar sau sistem delivery -meniul zilei în baza comenzilor telefonice sau email.

Disponem de echipamente profesionale și dotări specifice, precum și de personal dedicat. Mâncarea este pregătită în condiții de igienă și livrată în ambalaje de unică folosință.

Oferim posibilitatea încheierii unor abonamente lunare pentru masă la care se va aplica o reducere de 10% din prețul meniului zilnic și livrare gratuită.

- Meniul se livrează în caserole de unică folosință, ambalat aseptice.

- Preluarea comenzilor se face zilnic, până la ora 11:30.

- Prețul unui meniu este de **14 RON**.

- Se asigură transport gratuit la **COMANDA ZILNICĂ** de minim 28 RON.

- Livrarea se face în intervalul orar 12.00 – 15.00, în funcție de zonă, pe baza **COMENZII FERME** din meniul săptămânal.

Comenzi telefonice: **0725 151 431**

Comenzi e-mail: [comenzi.ceocatering@gmail.com](mailto:comenzi.ceocatering@gmail.com)

## CEO STUDENT

CEO STUDENT este un concept nou al Asociației CARITAS EPARHIAL ORADEA.

Ești STUDENT și cauți un loc de cazare?

Hai la CEO STUDENT, facilitate nouă și modernă de cazare la prețuri ”studentești”.

Oferim spre închiriere camere cu unul sau două paturi, dotate cu: TV, internet, frigider și baie proprie.

Prin oficiile comune sunt puse la dispoziție mașină de spălat rufe, uscătorie, iar pentru socializare un living generos prevăzut cu o masă de tenis și TV.

Pentru că vrem să te bucuri de studenție, îți oferim posibilitatea de a servi meniul zilnic al serviciului de catering CEO Catering.

CEO STUDENT este situat în Oradea, zona Cantemir, aproape de mijloacele de transport în comun.

Ne poți contacta la nr. de telefon: **0725 151 431**.



(urmare din pag. 16)

piilor. 42% dintre participanții la studiu au menționat că, în perioada pandemiei, cel mai mult le-au lipsit întâlnirile cu prietenii, cei mai afectați fiind copiii cu vârste cuprinse între 9 și 11 ani (49%). 40% dintre copii au spus ca au avut impresia că nu sunt ajutați deloc.

**Caritas România trage un semnal de alarmă și face apel către toate autoritățile centrale și locale să prevină abandonul școlar prin acordarea de sprijin suplimentar și de intervenții proactive pentru a readuce toți copiii la școală, în siguranță, odată cu începerea noului an școlar.**

Școala nu poate fi începută în septembrie 2020 ca și cum anul școlar 2019/20 ar fi fost închis în condiții normale și toate disciplinele prevăzute în programa ar fi fost predate, iar obiectivele educaționale atinse de fiecare copil. Pentru mulți copii nu a existat nicio școală din martie 2020. Acest fapt trebuie recunoscut în întregul sistemul educațional. A pretinde că școala a funcționat și elevii au urmat lecțiile în primăvara anului 2020 înseamnă doar să închizi ochii în fața realității și să pro-

movezi zeci de mii de copii cu deficiențe educaționale pe care nu vor reuși niciodată să le recupereze. Acest lucru va duce la un impact negativ substanțial în calitatea educației și va deveni vizibil în anii următori pe piața muncii.

Prin urmare, materiile esențiale prevăzute să fie predate în semestrul ratat trebuie repetate și recuperate. Pentru a face acest lucru posibil, acesta ar fi momentul ideal pentru a revizui și a reduce curricula supraîncărcată pentru toate grupele de vârstă. Este nevoie de soluții creative și de mult angajament și din partea personalului didactic. Vor fi necesare eforturi suplimentare și nu vor fi nici ușoare, nici ieftine, dar nu există nicio alternativă pentru a aduce cât mai mulți copii înapoi la școală.

Cu speranța că rezultatele acestui studiu vin în sprijinul fundamentării intervențiilor instituției Dvs, ne exprimăm disponibilitatea de ne consulta și de a colabora pentru găsirea celor mai bune soluții de readucere a copiilor la școală în condiții de siguranță.

## Lansarea volumului „Originea latină a creștinismului în România” de Mons. Petru Gherman

În Aula Fericitului Episcop martir Iuliu Hossu din incinta Catedralei greco-catolice din Piața Cipariu, Cluj-Napoca, s-a desfășurat miercuri, 17 septembrie 2020, o prezentare de carte organizată cu toate precauțiile în vigoare, cea dintâi manifestare culturală după aprox. 6 luni de interiorizare și adaptare la noua realitate a pandemiei cu care se confruntă omenirea.

„Originea latină a creștinismului în România” este titlul volumului prezentat și care reprezintă traducerea în limba română a tezei de doctorat susținută în 1952 de către preotul greco-catolic român Petru Gherman (1921-2016), la Facultatea de Teologie a Institutului Catolic din Paris. Lucrarea și autorul acesteia au fost subiectul alocuțiunilor susținute de: PS Florentin Crihălmeanu, Episcopul de Cluj-Gherla, pr. Mircea Marțian, dr. Victor Constantin Măruțoiu, Aurelia Gherman, traducătoarea volumului și Nadia Fărcaș din partea editurii *Ecou transilvan*, care a și moderat întâlnirea. După un prim moment de rugăciune a fost salutăată de către Ierarhul clujean prezența în sală a pr. Marius Cerghizan, Vicar general, a pr. vicar Ioan Mătieș, a pr. Mircea Marțian și a pr. Avram Adrian – gazdele manifestării, a altor preoți, persoane consacrate, credincioși, între care Maria Zăpârțan, soția Ambasadorului României pe lângă Sfântul Scaun.

În deschidere, editorul volumului Nadia Fărcaș a redat date biografice, atât ale autorului – Mons. Petru Gherman, cât și ale traducătoarei – Aurelia Gherman, care a lucrat la traducerea cărții „cu multă pasiune și pricepere și mai ales cu rigoare profesională”. Astfel, s-a amintit că Monseniorul Petru Gherman s-a născut la 22 aprilie 1921, la Grebeniș, județul Mureș. La Târgu Mureș a urmat liceul, apoi s-a îndreptat spre Blaj, unde a urmat Seminarul Teologic. În 25 martie 1946 a fost hirotonit preot, la Blaj, de către Mitropolitul Valeriu Traian Frențiu (în prezent Fericit episcop martir). După doi ani în care a predat religie la Sibiu, din 1947 și-a continuat studiile la Paris, unde, în 1953 a fost numit Doctor în Teologie la Institutul Catolic din Paris. În același an a devenit preot la Misiunea Catolică din Paris unde a rămas până în 1977. A fost, totodată, autor a numeroase studii și scrieri. Din 1978, și-a continuat misiunea la Bruxelles, de unde a trecut la Domnul în 18 ianuarie 2016.

D-na Aurelia Gherman, „care este foarte pasionată de traducerea unor cărți deosebite”, s-a născut în com. Bătarci, jud. Satu Mare. Este absolventă a Facultății de Filologie (secția Română-Franceză) la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, după care a urmat studiile Facultății de Drept. În 1992 a plecat alături de fiul său în Luxemburg, iar din 1993 trăiește la Bruxelles, unde lucrează ca traducător și interpret



jurat și unde s-a stabilit definitiv. A fost prezentată și structura cărții, cu mențiunea că în primele pagini pot fi citite și mărturiile unor apropiați și enoriași ai Monseniorului, „care conturează foarte bine personalitatea unui distins binefăcător al semenilor săi. Sunt sigură că Mons. Petru Gherman ne veghează și ne este alături cu spiritul său”, a încheiat reprezentanta Editurii *Ecou transilvan*.

Invitat la cuvânt, dr. Victor Constantin Măruțoiu de la Fac. de Teologie Ortodoxă, UBB a evidențiat „surpriza acestei cărți”, faptul că în studiile sale teologice și din România și de la Roma, Tesalonic și de la Cracovia, nu a găsit „o carte întinsă pe 8 – 9 secole creștine care să fie dedicată creștinismului românesc de origine latină și să punteze în acest mod și în nuanțe atât de elevate, atât academic, cât și filologic”. A numit cartea „un manual bun”, mai mult, „un compendiu de date lingvistice, istorice și arheologice”, scris fără patos – și aceasta este „o mare calitate a unui istoric” – și care reușește să prezinte un dat istoric și să îl interpreteze „în cuvintele și în limbajul societății căreia i se adresează”. A apreciat faptul că datele sunt prezentate în mod obiectiv, așa încât „adevărul să poată ieși la iveală în mintea fiecărui lector, să fie ca o expresie directă, dar fără acuzații”, ceea ce „este un exemplu de o desăvârșită politețe pe care Mons. Petru Gherman o avea, pe lângă tactul academic și lingvistic”. În opinia dr. Măruțoiu, volumul reprezintă „o oglindă deosebită a adevărului istoric al latinității creștinismului în România, o sursă de inspirație pentru orice cuvântare sau discuție și, poate, după această carte, am realizat că ne putem situa undeva între primele trei state creștine europene care au la fundamentul lor originea latină a

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

creștinismului”.

Descendent al generației de preoți din care face parte autorul volumului, pr. Mircea Marțian a evocat câteva nume din pleiada de prelați ai Bisericii Catolice ce au rezistat, cu eroism creștin, comunismului, acest moment fiind și „o ocazie de a privi cu admirație la elita seniorilor noștri dragi, oameni care au dus steagul valorilor credinței, al culturii și al patriotismului ca valori fundamentale ale vieții”. Au fost rostit nume precum: „Mons. Octavian Bârlea care a activat în Germania, apoi în Statele Unite, pr. Aloisie Tăutu în Italia, pr. George Surdu la Paris, pr. Alexandru Mircea în Spania, pr. Vasile Zăpârțan în Austria și mai apoi în Germania și, probabil, lista poate fi mult mai lungă”. A adăugat: „Un alt nume amintit este cel al regretatului prof. dr. Nicolae Gudea, directorul departamentului Facultății de Teologie Greco-Catolică din cadrul UBB, un alt inspirat «apostol» care a notat și a contribuit la clarificări importante ale delicatei problematice cu privire la etnogeneza poporului român și la originea latină a creștinismului în România”. Părintele s-a oprit apoi la tematica volumului „care aduce o argumentare istorică a faptului că romanitatea și creștinismul sunt născute în chip firesc în Dacia lui Traian”.

Prin cuvinte inspirate pr. Marțian a lăsat să se întrezărească portretul viu al celui care a fost Mons. Petru Gherman. A menționat că „prestigioasa sa activitate s-a regăsit, nu numai prin scrierile sale, dar și printr-o laborioasă colaborare cu Radio Vatican și cu Radio Europa Liberă, care pulsau viață credincioșilor din România și de peste tot, menținând vie flacăra credinței și a speranței eliberării. Pentru meritele întregii sale activități Biserica Catolică i-a adus recunoașterea ca prelat papal, iar Biserica Română Unită i-a oferit distincția de prelat onorar, primind brâul roșu și crucea pectorală pe care le-a purtat cu demnitate, simplitate și smerenie.” Portretul spiritual al omului și preotului Petru Gherman apare și în mărturiile cuprinse în volum. Astfel, cititorii pot afla că „era preocupat de cultură și cu un spirit comunicativ, un exemplu viu, demn

de urmat, un model pastoral al tuturor preoților. Știa să se adreseze tuturor, nu făcea diferențe între confesiuni. Era mereu deschis să-i ajute pe ceilalți în acele vremuri deloc ușoare, avea o sfințenie deosebită, emana sfințenie, bunătate.”

A luat cuvântul și d-na Aurelia Gherman, traducătoarea cărții mai întâi a adresat mulțumiri tuturor colaboratorilor care au făcut posibilă ieșirea ei la lumină. A dorit apoi să răspundă la două întrebări: dacă este rudă cu autorul volumului și ce anume a determinat-o să traducă această lucrare. „Răspunsul este că nu, nu sunt rudă, i-am fost colaboratoare apropiată, dar întotdeauna m-a considerat ca făcând parte din familia dânsului. Era un adevărat părinte pentru mine și pentru ceilalți români din diaspora. Mergeam periodic în vizită la dânsul și de fiecare dată îmi vorbea de prețioasa lui lucrare și astfel m-am atașat de ea.” A mărturisit: „am avut nevoie de doi ani ca să duc la bun sfârșit traducerea lucrării care era foarte laborioasă și foarte bine documentată”. Ca urmare a traducerii și completărilor aduse, cartea în forma actuală are 626 note de subsol iar bibliografia cuprinde 375 de titluri din diverse domenii precum teologie, istorie, arheologie, etnografie și lingvistică.

La final, Preasfinția Sa Florentin a sintetizat, din volum, câteva idei de referință și care oferă argumente solide afirmației că la originile poporului român „se află deopotrivă filonul latin și cel creștin” și a încheiat cu câteva considerații, spunând: „Când nu știi încotro să mergi, amintește-ți de unde vii!, ne învață un vechi dicton. Cartea pe care o avem în mână ne oferă o asemenea oportunitate, adică o întoarcere la originile noastre creștine, pentru a găsi argumente noi la convingeri vechi... Traducerea în limba română a lucrării Rev. Mons. Petru Gherman constituie astăzi un gest de recuperare a unor importante file de istorie referitoare la originea creștinismului în țara noastră. Deopotrivă, considerăm că acest volum reprezintă și un pios omagiu adus distinsului prelat greco-catolic, vrednic slujitor al Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, mare iubitor de țară și continuator al ideilor Școlii Ardelene deprinse în anii de Teologie în «Mica Romă», pe care, apoi, le-a transmis și românii din diaspora nord-europeană cu neobosit zel misionar, ca un înțelept apostol al timpurilor moderne.”

După un moment de discuții – ce a adus surpriza unei mărturii despre Mons. Gherman -, PS Florentin a făcut rugăciunea în vreme de pandemie care se face zilnic în toate bisericile de pe teritoriul Eparhiei de Cluj-Gherla și a dat binecuvântarea de încheiere a acestei scurte, dar pilduitoare incursiuni dincolo de vâlul timpului, în căutarea unor strălucitoare modele de credință.

[www.eparhiaclujgherla.ro](http://www.eparhiaclujgherla.ro)



## Construim împreună prima grădiniță



Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea, în partenerit cu Asociația Caritas Eparhial Oradea și-au propus construirea unei grădinițe.

Grădinița urmează să fie construită într-un cartier nou al Municipiului Oradea, mai precis în Cartierul Tineretului.

Grădinița va fi situată în apropierea viitoarei biserici greco-catolice "Fericitul Frențiu", din cartier, și va avea 3 grupe de copii, urmând să deservească populația din zonă. Estimăm că această grădiniță va fi de un real folos familiilor din cartier, neexistând în acest moment instituții de învățământ în apropiere.

De aceea, strângem donații pentru construirea acestei grădinițe, susținând astfel primii pași în educația timpurie a copiilor.

Micuții din această zonă nu au încă o grădiniță în cartierul lor, părinții sunt nevoiți să parcurgă distanțe mari împreună cu cei mici până la prima grădiniță din oraș. Țelul nostru este să facilităm accesul acestor copii la educația timpurie prin construirea Grădiniței Frențiu, singura din cartier.

Ne propunem ca în toamna anului 2020 să realizăm fundația iar în 2021 să finalizăm și construcția clădirii.

În contextul actual național, infrastructura de învățământ trebuie să fie prima prioritate a unei comunități. În vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă, vom construi o grădiniță nouă, un proiect de mare anvergură, în Cartierul Tineretului, tocmai pentru a suplini lipsa unei grădinițe din zonă.

### Date despre proiect:

Valoarea estimată a proiectului – 700.000 euro;

Localizare grădiniță: Oradea, Cartierul Tineretului – Strada Caporal Constantin Mușat;

Grădinița, cu 60 de locuri, va fi construită conform standardelor europene și va fi o una dintre cele

mai moderne grădinițe cu sistem de învățământ de stat, din oraș; va cuprinde trei (3) săli de clasă / dormitoare și o sală de mese (masa fiind oferită de către CEO Catering), include totodată vestiar, băi și cabinet medical; Sală multifuncțională - sală de sport.

### Cine ne poate ajuta?

**Persoanele juridice:** companiile, PFA-urile, implicate în CSR - proiecte de responsabilitate socială  
a) În special cele din zona Cartierul Tineretului sau limitrof, pentru a putea crea împreună acest proiect cu beneficii pe termen lung pentru copiii angajaților. Cei care au copii știu cât de important este să ai în proximitatea locuinței sau a locului de muncă o instituție de școlarizare pentru copii.

b) Totodată, companiile din Bihor și din țară, cărorora le transmitem că sponsorizarea poate fi mai mult decât un act de binefacere sau un gest de publicitate, marketing comunitar. Calitatea de sponsor al unui proiect îți poate aduce beneficii însemnate: îmbunătățirea imaginii companiei, recunoașterea brandului ca unul implicat în acțiuni cu impact comunitar, fidelizarea partenerilor și a clienților.

**Persoanele fizice** din Oradea, din țară sau din străinătate, care sunt legate sufletește de Oradea, care doresc să contribuie ocazional cu o sumă de bani sau prin donații salariale fixe recurente, lunar, la construirea Grădiniței Frențiu.

Noile generații sunt viitorul, iar modul în care sistemul educațional îi pregătește pentru ziua de mâine arată și calea spre care să evoluăm ca societate.

Tocmai din acest motiv facem apel la sprijinul și suportul tuturor celor care vor să lase ceva în urma lor, pentru a putea construi o grădiniță nouă, modernă, la nivel european, într-un mediu corespunzător și propice dezvoltării intelectuale și emoționale a copiilor.

**Se poate dona și online pe [www.caritaseparhial.ro](http://www.caritaseparhial.ro)**